

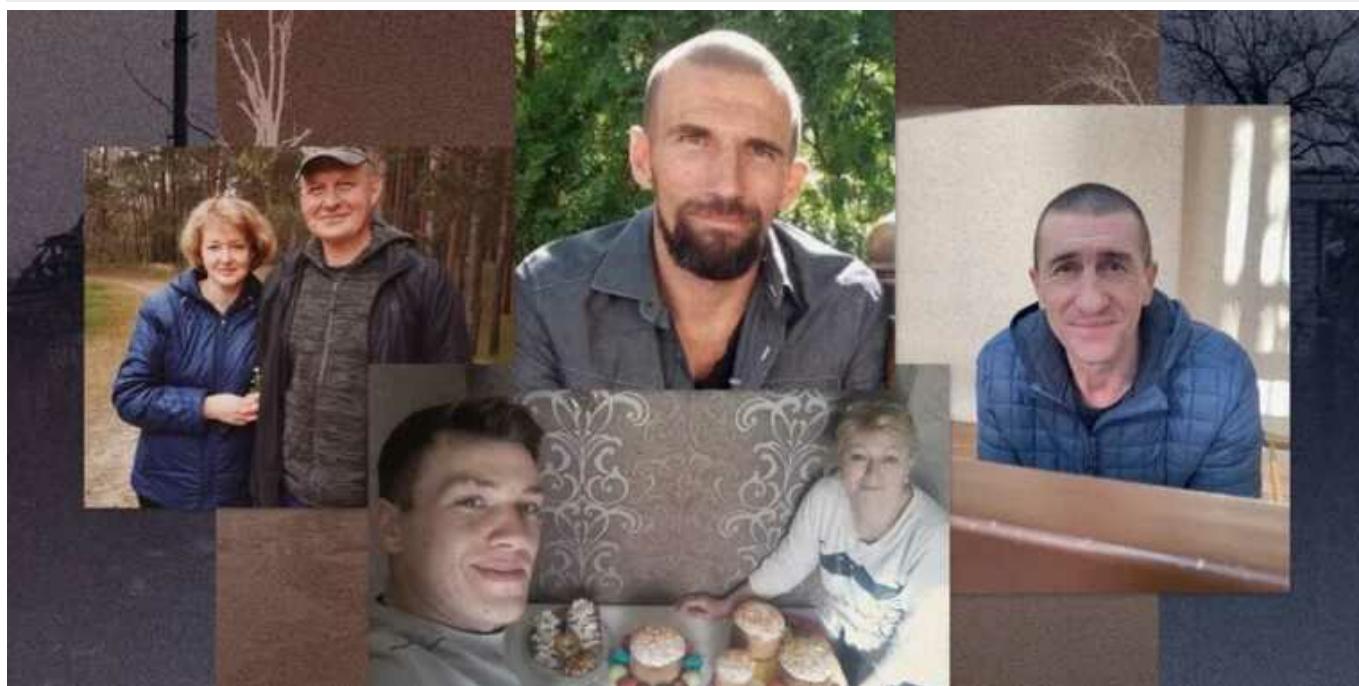
Топ-теми:

- Арешт Єрмака
- Корупційна мафія Міндіча в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

[Головна](#) > [Статті](#) > [Конфлікти](#) > [Кримінал](#)

Знущення російських окупантів з мирних громадян в Україні. «Ти і

Знущення російських окупантів з мирних гро «Ти нам і в убивстві Кеннеді зізнаєшся»

[Читати на русском](#)

Знущення російських окупантів з мирних громадян в Україні. «Ти нам і в убивстві Кеннеді зізнаєшся»

«Куди ви його відвозите?» - «Поговорити. З ним поговорять і відпустять. Вже ввечері, мабуть, удома буде». - "Правда?" - "Слово офіцера!" Приблизно так на

початку війни російські силовики забрали тисячі українців. Вони не повернулися ні сьогодні, ні завтра. Через півроку-рік родичі дізнавалися, що їхнього батька, чоловіка чи сина судитимуть у Росії за шпигунство і йому загрожує величезний термін.

Або нічого не впізнали – і досі не знають. Вивезли, посадили «на підвал», катували, начебто відвезли кудись у Росію, далі сліди губляться. Чи то жива людина, чи його ще тоді запитали та закопали. Видання "Важливі історії" розповідає п'ять таких історій.

«Сказали, що забирають лише поговорити»

Юлія Заривна розповідає про викрадення свого чоловіка Олександра Зарівного. Йому 55 років, він держслужбовець

Юлія нічого не знала про Олександра майже рік. Він знайшовся в Росії, термін - 13 років

Олександр за освітою вчитель. Працював у школі, викладав хімію та біологію, потім 15 років був директором дитячого будинку та начальником районного відділу освіти. Остання посада – начальник управління гуманітарної політики Херсонської районної військової адміністрації.

Ми живемо у місті Олешки, на лівому березі Дніпра, навпроти Херсона. Ми опинилися в окупації одразу після російського вторгнення. 17 березня 2022 року до нас додому прийшли військові із російськими шевронами. Високі, міцні, з автоматами, у балаклавах забрали мого чоловіка. Сказали, що забирають лише поговорити. Застебнули кайданки і відвели. Жодних документів, ордерів та повісток не пред'явили. Я їм повірила! Думала, він справді скоро повернеться. З того часу минуло майже два роки.

Після викрадення його десять днів тримали у Херсоні. Впевнена, що його катували та змусили підписати все, що вони хотіли. Можливо, вони мали списки держслужбовців і викрадення пов'язане з його роботою. Його схилили до співпраці з росіянами. Або

їм не сподобалося щось у його телефоні чи в соцмережах.

Тоді ми були в такому шоці, що майже не спілкувалися між собою. На нас обрушилася війна, магазини закрилися, десять днів не було хліба, дріжджів також. Ми важко здобули дріжджі, почали пекти хліб. Я добувала продукти для сім'ї. У нас двоє дорослих дітей, похилого віку батьки.

Невдовзі після арешту чоловіка ми виїхали з Олешок. Ми виїжджали разом із великим потоком людей. Ішли довгі колони машин. На блокпостах російські військові вибірково перевіряли багажники та досить уважно вивчали телефони.

Перші відомості про чоловіка я отримала лише наприкінці грудня 2022 року. Мені зателефонував його адвокат за призначенням та повідомив про арешт. Звичайно, дякую, що повідомив. Дзвінок збігся з тим, що на одному з російських ресурсів [виклали](#) відео допиту мого чоловіка. Обличчя було заблюрене, але я впізнала його за голосом та одягом. У ролику йшлося, що він передавав дані про пересування російських військ.

Нарешті я хоч дізналася, що він живий! Його та інших викрадених 28 березня вивезли до Сімферополя. Дорогою до Криму йому зламали руку, вона довго не зросталася. Влітку він мав серцевий напад. Дякувати Богу, викликали швидку, встигли врятувати.

З цього часу дозволили листування через «ФСН-лист». Його судили у Сімферополі та засудили до 13 років суворого режиму за статтею 276 «Шпигунство» КК РФ. Суд був закритий. Як доказ провини, я думаю, йому надали його телефонні розмови або листування. Нині його умови утримання щодо стерпні. Можна надсилати передачі. Чоловік – осердя, його періодично оглядає тюремний медик. Є мінімальна медична допомога, одного разу навіть брали аналізи. У нього є ліки від серця та від тиску.

Я писала російському омбудсмену Тетяні Москальковій. У відповідь надійшло повідомлення, що лист передано «до відповідних органів». Зверталася до омбудсмена Криму. Мені відповіли з ФСБ та з військової прокуратури у Севастополі, що у затриманні мого чоловіка не виявлено порушень.

Чоловік є віруючим християнином, тому він молиться, його підтримує молитва. Його відвідав священик, і це стало великою моральною підтримкою. Він помітно підбадьорився після цієї зустрічі. Я ходила до церкви, замовляла молитву за здоров'я чоловіка. У протестантській церкві навіть була, й у баптистській. У якійсь групі у соцмережі дівчина написала, що збирає записки у Стіни Плачу – я й туди написала торік. Розраховуємо на божу допомогу.

"Дали мамі слово офіцера, що повернуть тата додому до вечора"

Вікторія Котова розповідає про викрадення свого батька Сергія Котова. Йому 51 рік, він інструктор з водіння

Вікторія нічого не знала про Сергія півроку. Має термін – 15 років (у весільній сукні – Вікторія, у червоній – дружина Сергія)

Ми із міста Олешки. Мого батька забрали співробітники ФСБ. 7 квітня 2022 року вони прийшли та оточили наш будинок з усіх боків. Зверху літав дрон. Мене не було вдома, я із сім'єю вже кілька років живу за кордоном. Удома були мама, тато та молодша сестра.

Один силовик переліз через паркан, тато побачив його у вікно. Той сказав йому: Виходь. Тато відповів, що одягнеться і вийде.

У мене тато – колишній спортсмен, а зараз інвалід, пересувається на милицях після виробничої травми. Він пішов у вольєр закрити собак, весь цей час військові тримали його на мушці. Коли він відчинив ворота, влетіли 15 людей зі зброєю, у масках та балаклавах.

Вони не представлялися. Тато попросив не лякати дитину. Вони запитали, скільки років дівчинці, він відповів – 14. Сказали розбудити та навести. Моїх рідних розвели до різних кімнат. Батька завели на кухню та допитували. Забрали та переглянули телефони. У ході допиту тата били, давали потиличники.

Обшукали весь будинок, город та підвал – нічого не знайшли. Потім йому наказали взяти паспорт і зібрати ліки і відвезли. Дали мамі слово офіцера, що повернуть тата додому до вечора того ж дня, просили нікому нічого не казати. З того часу минуло майже два роки.

Наступного дня йому дали подзвонити мамі, моїй сестрі та мені. Було чути, що він говорить по гучному зв'язку, голос був начебто чужий. Я зрозуміла, що його били.

Мама та сестра поїхали з Олешок через тиждень після того, як забрали батька. Друг сім'ї провіз їх через лінію фронту та дев'ять блокпостів.

Усе подальше ми дізналися значно пізніше. Коли його посадили в машину, один із офіцерів сказав: «Ти нам зараз усе розкажеш, я й не такі роти відкривав у Чечні, ти нам і у вбивстві Кеннеді зізнаєшся». Вони поїхали до сусіднього села і провели обшук ще в якомусь будинку, поки мій батько під охороною сидів у машині. Йому на очі натягли шапку, а вуха перемотали скотчем. Повезли до Херсона, до будівлі СБУ. Коли його витягали з машини, він почув голос: "Привіт, Сергію!" – але не зрозумів, хто каже. Ми підозрюємо, що хтось його здав.

Там його тримали три дні. Намагалися струмом. З ним був ще один полонений молодий хлопець. Силовики душили його пакетом, вимагаючи розповісти, хто знятий на відеоролику з інструкцією, як виїхати з Олешок. Він широко розійшовся в мережі, бо зеленого коридору не було. Той хлопець не знав хто автор відео. Тато заступився за хлопця, сказав, що також бачив ролик. Тоді тата почали бити по ребрах, голові, вухах.

Майор наказав його розстріляти. Його повели до ями для ремонту машин, поставили навколішки обличчям до стіни. І хтось запитав: "Ну що, згадав, Кіт?" Його прізвище

Котов та друзі дали йому прізвисько Кіт. Так його могли назвати лише близькі знайомі. Але тато через скотч на вухах не зрозумів, чий голос.

Батьку стріляли над вухом, довели до нападу, довелося викликати лікаря з крапельницею. Наступного дня його знову допитували. Невдовзі батька етапували до Криму. Сказали, що везуть для перевірки на поліграфі, а згодом відпустять. 10 квітня він був у Сімферополі у СІЗО №1.

Ми півроку нічого не знали про його місцезнаходження. Ми шукали, і до нас зверталися шахраї, просили гроші за нібито інформацію про батька. У серпні 2022-го звільнився його співкамерник, батько зв'язався з нами через нього. Цей хлопець точно описав татування тата і назвав його улюблену страву. Ми почали надсилати запити до Сімферополя, але відповіді не було.

Також посланець від тата розповів, що незабаром має звільнитися їхній інший співкамерник. У грудні 2022 року той справді вийшов. Він повідомив, що тата перевели до сімферопольського СІЗО № 2. Ми переконалися в цьому та найняли адвоката. Папа не знав, що має адвоката.

10 травня 2023 року росіяни офіційно визнали затримання батька. Його вивели з камери, звинуватили у шпигунстві на користь України та оформили затримання. Наступного дня був суд. Тоді батько дізнався про адвоката та про нас, що його близькі гаразд. До того, як він писав, він перебував у повній невідомості, переживав про сім'ю і навіть хотів розкрити вени від розпачу.

Коли його легалізували, йому дозволили приймати посилки та листуватися з нами. Адвокат надіслав його фотографію, і ми жахнулися. Наш тато – великий чоловік, у минулому майстер спорту з зимових видів спорту, який завжди тримався в гарній формі, був таким виснаженим! У російській в'язниці його вага впала до 65 кілограмів.

Суд 27 вересня 2023 року проходив у закритому режимі. Прокурор запросив 19 років, але дали 15 років суворого режиму. Через держтаємницю ми нічого не змогли дізнатися про деталі справи. Апеляцію та нашу скаргу мають розглянути на початку цього року.

Умови утримання у тата важкі. Камера – чотири на шість метрів, у ній чотири особи. Нещодавно увімкнули опалення. Раз на тиждень лазня. Харчування жахливе, рятують передачі. Раз на тиждень дають смердючу рибу - ніс закриваєш і їж. О шостій ранку підйом, після підйому не можна сідати і лягати на ліжко, тільки на лаву. Щодня - прогулянка 30 хвилин. Батько намагається віджиматися, щоб підтримувати себе у формі. У камері є відеонагляд, за ними стежать. В ізоляторі є бібліотека, яку можна читати. Листуватися можна через систему «Зона телеком». Я пишу електронною поштою, йому роздруковують листа і приносять у камеру. Я йому оплачую порожні бланки, він від руки пише відповідь, тюремники сканують та надсилають. Усі листи проходять тюремну цензуру. Виходить два листи на тиждень.

«У якийсь момент із кущів їм крикнули: "Стояти!"»

Ганна розповідає про викрадення свого чоловіка, 29-річного Івана. Він різноробочий, останнім часом працював охоронцем

Ганна отримала від Івана записку через півроку. Кажуть, він сидить у Тульській області

Коли почалася війна, ми з чоловіком були у дачному селищі Круги у районі Вишгороду Київської області, де я працювала гувернанткою, а чоловік охоронцем. 28 лютого 2022 року Івану зателефонував його брат і сказав, що не може дістатися додому до селища Димер, бо російські війська зайшли туди, а мости підірвані. Чоловік сказав йому йти берегом Київського водосховища і пообіцяв піти назустріч, щоб той не заблукав. Я намагалася не пустити чоловіка, але той вирішив допомогти братові. Більше він не повернувся додому.

2 березня до мене приїхала донька з чоловіком та дітьми. Молодшому було лише два місяці. Треба було знайти молоко, щоб годувати. Зв'язку та транспорту не було, електрики та тепла теж. Інформація до нас не сягала.

Я пішла в наше селище Димер, за 12 км від роботи, щоб знайти, хто тримає корову, купити молока і з'ясувати, де Іван. Побувавши в квартирі, зрозуміла, що він не повертався додому, опитала сусідів, що залишилися. Так я ходила щодва дні пішки через російські блокпости. Мене роздягали, перевіряли, чіплялися, вивертали сумки з продуктами, які я насилу знайшла для сім'ї. Якось розкидали по землі мою картоплю. Я ходила до друзів, залишала у дверях записки: «Ване, ти знаєш, де ми, ми чекаємо, добирайся до нас». Потім сусіди мені сказали, що дуже багатьох наших хлопців утримують у приміщенні заводу «Вікналенд» – саме в Димері («Важливі історії» [розповідали](#), що там робили з людьми).

Там стояв блокпост. Солдат мені сказав, що такого немає. Я просила його щось дізнатися, хоча б передати Вані теплі шкарпетки. За два дні знайома попередила, що краще туди не ходити – гребуть усіх поспіль і відвозять у невідомому напрямку. 30 березня я побачила, що блокпосту немає. Того дня російські війська поїхали із Київської області.

Через п'ять днів у селищі з'явилася поліція, і я заявила про зникнення чоловіка. Коли з'явилися зв'язок та світло, почала шукати через соцмережі. Відгукнулася одна людина. Він спитав: «А що, Ваня ще не вдома?» Я вчепилася за цю ниточку і дізналася, що коли Ваня йшов за братом, він зустрів попутника. Той йшов додому у Вишгород. Лютий, стемніло рано. Якоїсь миті з кущів їм крикнули: «Стояти!» То справді був російський блокпост. Військові зав'язали їм руки та очі та посадили в ангар у селі Козаровичі. Їх допитували три дні. Бог знає про що. Вані не було чого сказати, він громадянська людина, навіть в армії не служив.

Потім їх привезли до Димера, де тримали багатьох полонених, продовжували допитувати. У полоні люди втратили рахунок днями. За підрахунками Ваніного

знайомого, 9 березня десяти полонених, зокрема Ваню, посадили в бронетранспортер і кудись відвезли. Саму цю людину звільнили через кілька днів. Як вони визначали, кого відпускати, а кого тримати? Потім я з'ясувала, що решту вивозили спочатку до Гостомелю, а потім до Білорусі і звідти розвозили різними СІЗО та колоніями.

Потім з'явилася інформація, що є обмінані, когось повертають із Росії. Я знаходила цих людей, питала, може, чули прізвище. Були ті, хто чув, але самого Ваню не бачили. Я розпитувала про нюанси, щоб переконатися, що це точно мій чоловік. Черговий звільнений, який був не в кращому стані після мук і полону – щось забував, то згадував, – сказав, що бачив мого чоловіка. Він розповів, що всіх ув'язнених змушують ходити, опустивши голову, зігнувшись. За його словами, він бачив Ваню у Білорусі у розподільнику, коли його готували до відправки до Росії. Інший повернувся сказав, що бачив Ваню у Новозибкові Брянської області. Він навів подробиці, почувши які я переконалася, що це справді мій чоловік.

У вересні 2022 року я отримала записку від Вані. Це був його почерк! Лист був написаний ще 14 квітня 2022 року. Мабуть, коли він лише потрапив до колонії чи СІЗО. Багато хто з нашого району отримав однакові листи: «Живий, здоровий, не хворію». Чотири слова за весь час. Більше ніяких звісток.

У червні 2023 року в мене з'явилася інформація, що чоловіка перевели до колонії у Тульській області. Також я отримала фотографії із російських телеграм-каналів, де впізнала Ваню. Є підтвердження країни-агресора через Червоний Хрест, що мій чоловік у них у полоні.

У нашому районі Київської області 44 викрадені. Родичі об'єдналися у групу, щоб разом боротися за їхнє звільнення. Це переважно цивільні хлопці із сіл, не військові. Я питаю всіх, хто звільнився, хто був у в'язниці з людьми з нашої громади. Поєдную з родичами тих, кого вони бачили. Нещодавно вийшов чоловік, я показала йому список прізвищ заручників із нашого району. Він знав чотирьох звідти. Сказав, що коли ще когось згадає, повідомить. У мене внутрішнє чуття, я відчуваю, що скоро наші хлопці повернуться.

«Ви не переживайте, перевиховаємо»

Наталя розповідає про викрадення свого сина Андрія. Йому 33 роки, він музикант. Я живу в селі під Куп'янськом, це на Харківщині. Андрій жив у Куп'янську, він зник 28 квітня 2022 року. Того дня він виходив із під'їзду, його схопили, заламали руки, завели до квартири, влаштували обшук, усе перевернули, забрали ноутбук. А у нього був добрий ноутбук, він музикант, діджей, пише музику. Андрій високий, міцний, сильний, на зріст метр вісімдесят п'ять. Має багато татуювань, які він сам вигадав.

Мені вдалося з'ясувати у сусідів, що його забрала машина з буквою Z, яка два дні стояла біля його будинку. На таких їздили працівники ФСБ. Я прийшла до ФСБ, спитала про нього. Спершу вони відмовлялися, казали, що не знають. Казали, що заарештовують лише порушників комендантської години. Але я наполягала і потім

мені сказали: Ну, так, забирали, а що ви хочете? Ми його перевіряємо, чи на нього показали. Заарештували, отже, було за що. Отже, він із нами не співпрацює. Тих, хто співпрацює, ми відпускаємо». Вони суперечили собі. То розповідали, що затримували, потім – що не затримували, потім – що затримали і другого дня випустили, він їм нібито не потрібен, бо вони тримають лише алкашів, щоб вони там прибирали та тягали мішки з піском. А Андрій був найадекватніший і його відпустили. Я допитувалась у різних співробітників, описувала сина, його прикмети, татуювання. Вони питали: «А що за татуювання? А чому ви йому дозволили?»

Я їздила до Куп'янська щодня і ходила по всіх інстанціях. У черговий мій приїзд мені такі слова у ФСБ сказали: «Коли його заарештовували, він просив: "Тільки мою маму не чіпайте"». Знаю, він міг так би мовити. А він має проукраїнську чітку позицію, він міг і різко щось сказати. Люди розповідали, що таких, як він, зібрали у Куп'янську та вивезли до Білгорода на перевиховання. А коли буде розпорядження, відпустять.

Російські військові розмовляли зі мною, як із божевільною, коли я намагалася щось з'ясувати про сина. Казали мені: «Ви не хвилюйтеся, перевиховаємо, розповімо правильну історію, вони зрозуміють, що в Україні все неправильно». Але були й ті силовики, хто прямо говорив: Ми і не таких ламали!

Як я зрозуміла пізніше, син мав лише одну ніч. Ті силовики, з ким я розмовляла, знали, що його привозили, але нічого конкретного не говорили про його перебування. У нас на водоканалі було таке місце, де збирали політичних, як вони називали. Я припускаю, що його звідти вивезли до Росії. Прямо з окупованого Куп'янська, через кордон, кудись недалеко – Ростов, Валуйки, Брянськ, Білгород. Я питала: «А як вони повернуться додому?» І мені казали, що як вивезли, так і привезуть. Ітиме колона з технікою, і їх привезуть.

Не розумію, навіщо наші громадянські потрібні Росії? А взяти і відпустити – не відпустять, це нижче за їхню гідність.

Мій син зустрів уже два свої дні народження невідомо де. Майже два роки шукаю – ніякого толку. То радять мовчати, то рекомендують розповісти історію без прізвища, то кажуть: кричіть, скрізь публікуйте. Люди, які не були тут окуповані і не знають, що тут відбувалося, пишуть мені: «А що Андрій порушив? А що він такого зробив? Я вже не знаю, що робити, я зневірилася. Я психологічно не можу звідси виїхати! Аж раптом він повернеться, а мене нема?»

"Швидше за все, російські військові вкрали цю машину і змусили її вести"

Лідія Лях розповідає про викрадення свого сина Юрія Ляха. Йому 43 роки, він водій

Лідія досі не знає, де Юрій

Ми живемо у селі Литвинівці Київської області. 27 лютого 2022 року Юрій поїхав до автомайстерні, щоб відремонтувати колесо; він працював водієм на деревообробному комбінаті у Києві. Робили меблі, потім розвозили та

встановлювали.

Того дня, як ми потім дізналися, він чомусь опинився у місті Димері. До автомайстерні так і не потрапив. Зв'язку з ним не було. Його машина також зникла. Начальник Юрія сказав, що маячок на машині світився у Димері біля цвинтаря. Вони поїхали туди із хлопцями із СБУ, але нічого не знайшли.

Машина була на ходу і справна, крім пробитого колеса. Кажуть, що, швидше за все, російські військові вкрали цю машину і, можливо, змусили її вести.

Впевнена, що він був серед тих, кого тримали у «Вікналенді». Вони там були в пекельних умовах. Там ливарний цех, а поряд кімнатка, і всі 44 особи там сиділи, зокрема вагітна жінка. Не було нормальної їжі та пиття, у туалет там же ходили, а потім їм бочку поставили.

Юрко як у воду канув. Спочатку ми не могли його шукати. Коли нашу територію окупували, ми 11 днів сиділи у підвалі. Час від часу виходили, щось брали вдома – і знову в підвал. Не було води та світла, і газ зник. 8 березня ми поїхали до евакуації до Львова на два місяці. Я нічого не знала про сина. Але його дружина залишалася тут, у неї велике господарство, і вона шукала його, їздила до димерської лікарні.

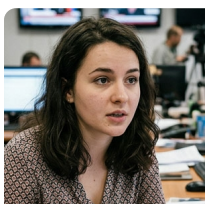
Я зателефонувала до гарячої лінії Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій. У мене взяли заявку на розшук. Мій старший син зараз у армії, він теж подав заявку. Коли російські війська пішли з-під Києва, ми повернулися. У червні я написала заяву в поліцію про зникнення сина. У мене взяли кров для пошуку ДНК.

Одна з жінок, що повернулися з полону, розповіла, що мій син був серед затриманих у Димері. Його, можливо, відвезли до Новозибкового Брянської області, а потім перевезли до Тульської області, до Донського. Хлопець, який звільнився у червні 2023 року, сказав, що чув у в'язниці ім'я та прізвище мого сина. Це була ниточка надії, що він живий.

Через кілька місяців із координаційного штабу надіслали листа, що Юра в полоні. Але Червоний Хрест це спростував. Я почала розбиратися і з'ясувала, що в координаційному штабі помилилися, лист написав некомпетентний співробітник.

Я сподівалася, що мій син живий, а зараз знову не знаю. На його будинки чекають дві доньки, однієї 15 років, другий 21 рік. Він допомагав старшій дочці оплачувати навчання, а тепер його два роки немає, і допомогти нікому.

Теги: [Военные преступления](#) [військові злочини](#) [Війна](#) [Война](#) [Напад Росії на Україну](#) [Окупація](#) [окупація](#)
[Похищение](#) [Заривная Юлия](#) [Заривный Александр](#) [Котова Виктория](#) [Котов Сергей](#) [Лях Лидия](#) [Лях Юрий](#)

Аліна Кравченко
ЖУРНАЛІСТ, ОГЛЯДАЧ

🕒 27 січня 2024 г., 22:09   👁️ Переглядів: 2562

💬 Коментарі: 0

🖨️ Роздрукувати

✉️ Надіслати товаришу

Коментарі:

Головна

Про нас
Статті
Архів
Закони
Контакти

Новини

Рейдерство
Корупція
Економіка
Новини світу

Конфлікти

Політика
Корпоративні
конфлікти
Кримінал

Позиція

Коментарі
Різне

Думка

Політика
Економіка

2013-2026 © АНТИКОР – національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.